

de hervormde

82^e jaargang · nr 7 · september 2022

Vaan

Orgaan van de Bond van
Hervormde Mannenverenigingen op Gereformeerde Grondslag

- Mijn plaats in het leven blz. 3
- De man met het meetsnoer blz. 4
- De Openbaring van Johannes blz. 7
- De zegen van huwelijksrouw blz. 10

Ds. J.H. Lammers

• *Van de voorzitter*

Einde vakantie

De vakantieperiode is voorbij. Er kwam veel op ons af: corona, de oorlog in Oekraïne, een droge zomer, klimaatsverandering, onzekerheid in de agrarische wereld, onrust op Taiwan en in Israël, enz. Te midden van de onrust in de wereld en misschien ook wel in uw eigen leven, vertrouwen we op de Heere, zoals in een lied gezongen wordt:

*Rust mijn ziel, uw God is Koning,
heel de wereld Zijn gebied.
Alles wisselt op zijn wenken,
maar Hij Zelf verandert niet.*

We mogen ons door Deze God laten leiden en leren om alleen naar Hem te verlangen.

Overlijden broeder Groenendijk

Op zaterdag 27 augustus overleed onze tweede secretaris Cor Groenendijk. In dit nummer schrijven we daarover en vindt u een rouwadvertentie.

Opening winterwerk

Het winterseizoen gaat weer starten. Dat betekent dat de Mannenverenigingen weer bij elkaar komen. We wensen u een goed verenigingsjaar toe. Laat dit onze houding zijn: 'Spreek, want uw dienaar luistert, (1 Samuël 3: 10)'.

Toerustingsdag

We zien uit naar de Toerustingsdag op Deo Volente zaterdag 29 oktober 2022 in de Oude Kerk te Putten. Het thema is: 'De adem van de ziel. Het gebedsleven tegen het licht'. Er zullen twee lezingen gehouden worden. De eerste lezing gaat over de vraag wat er in de Bijbel staat over het gebed, de tweede hoe het gebed in de praktijk werkt. Dr. P. Veerman uit Katwijk aan Zee en dr. R. W. de Koeijer uit Wadinxveen hopen hun medewerking te verlenen. Er zal alleen een ochtendprogramma zijn. Houdt u deze ochtend vrij?

• *in dit nummer*

Van de voorzitter.....	2
Meditatie	3
Bijbelstudie o.t.....	4
Bijbelstudie n.t.....	7
De zegen van huwelijkstrouw.....	10
Organisatienieuws.....	13
Overlijden Cor Groenendijk.....	14
Boekbespreking.....	15

• De kopij voor het oktober-nummer moet vóór 20 september bij de drukker (info@boutdruk.nl) aanwezig zijn.

• ISSN 0167 - 3564

• www.hervormdemannenbond.nl

• Verschijnt 10 maal per jaar • Voor leden gratis

• Niet-leden €18,00 per jaar

• Abonnementen lopen per kalenderjaar

• Opzeggen voor 1 december

• Administratie:

Email: info.mannenbond@solcon.nl

Bankrekeningnr. NLO8RAB00377871559

t.n.v. Herv. Mannenbond op G.G.

Telefonisch contact 0180 398670

(maandagmorgen van 9.00- 12.00 uur)

en postadres: 1e secretaris,

p/a Dondersstraat 6,

2984 GR Ridderkerk.

Mijn plaats in het leven

Praal niet voor de ogen van een koning en ga niet staan op de plaats van groten, want het is beter dat men tegen u zegt: Kom hier hogerop, dan dat men u vernedert voor de ogen van een edele, die uw ogen gezien hebben.

Spreuken 25:6-7

Gaven ontvangen

De Heere geeft aan ieder mens gaven. Heel uiteenlopend. Van verstandelijk tot gevoelsmatig; van vaardigheden in woord en taal tot rekenkunst; van luisteren tot spreken. Aan de een meer, aan de ander minder of een andere gave. Gelukkig dat niet ieder mens hetzelfde is en kan. We zouden in één ding goed zijn en in al het andere niet. De wereld zou niet kunnen bestaan.

Ieder mens bijzonder is door God geschapen. Jij/u bent ook Zijn schepsel. Ook u/jij hebt van God een bepaalde aard of gaven ontvangen. Hij wil dat we zoveel als mogelijk ons best doen op ons werk of de opleiding die we volgen. Thuis nemen we onze plaats in, door God ons gegeven. Ik loop tijdens het werk er niet de kantjes vanaf, ben serieus en denk na over de wijze raad die men mij geeft. De Heere prijst de goede dienstknecht (Lukas 12).

Waarom wil de Heere dat wij Zijn gaven goed beheren? Er is maar één antwoord: opdat ik God zal dienen en liefhebben en de naaste als mijzelf. Mijn leven is van God. Geef het aan Hem en aan je naaste. Zoals Christus! Woekeren dus, niet pronken.

Op de plaats dienen

Voor Salomo's troon verschenen mensen die beslist gaven hadden ontvangen. Ze lieten

er zich op voorstaan. Ze liepen naast hun schoenen. Daardoor eigenden ze zich een plaats toe die nog moest worden gegeven. Salomo wist dat hij zijn verstand en rijkdom ontvangen had. Ja maar, kun je dan niet meer solliciteren? Mag je dan geen vakcur-sus volgen? Er wordt toch naar diploma's gevraagd en naar bekwaamheden gekeken? Natuurlijk mag dat, maar let er wel op: de Koning kijkt in je hart. Hij vraagt ook in het omgaan met je gaven een heilige levenswandel. Om te dienen.

Dat pronken en menen dat een bepaalde plaats jou toekomt, kan verkeerd uitpakken. Liever dienen en tevreden zijn met de plaats die gewezen wordt. Het is beter een ereplaats te ontvangen dan je die toe te eigenen. We willen helaas graag meer zijn en onszelf beter voordoen dan we zijn. Toen Daniël aan het hof van koning Darius een hoge positie kreeg en een verantwoordelijke baan, waren de andere ministers en ambtenaren niet blij. Ze voelden zich gepasseerd. En Daniël moest maar het veld ruimen! Daniël maakte geen reclame voor zijn bekwaamheden. Dat deed de Heere voor hem. Zijn capaciteiten werden ontdekt. Opnieuw: eerst door koning Nebukadnezar en nu door Darius. En Daniël bleef gelukkig zichzelf en eerde God.

De tekst waarschuwt ons dat we met twee benen op de grond blijven. Blijf wie je mag zijn en wat je mag doen. Wat zou het besamend zijn wanneer je meende een hoge positie te kunnen bekleden en uiteindelijk genoeg moeten nemen met een lagere.

Dagelijks gebed

De Heere Jezus gebruikt in Lukas 14:7-14 deze woorden van verhoogd en vernederd worden ook voor een ootmoedige en stille levenswandel voor God en de mensen. Het

uitzicht ligt op de eeuwigheid waar God een ieder vergelden zal overeenkomstig zijn werken.

Dagelijks maar vragen of God ons de weg wijst, zodat het mag blijken dat Hij geëerd wordt en de naaste geëerd. Leer me, Heere, niet te streven naar de hoge dingen, maar te voegen tot de nederige (Rom. 12:16b). Leer mij zachtmoedig te zijn en nederig van hart (Matth. 11:29) zoals U. De Heilige Geest wil het ons leren.

Ds. J.H. Lammers

• *Bijbelstudie o.t.*

Het derde nachtgezicht: de man met het meetsnoer

Zacharia 2: 1-13

Er zijn in de tijd van Zacharia veel ballingen teruggekeerd uit Babel. De meesten zijn afkomstig van families uit Jeruzalem. Zij werken niet alleen aan de herbouw van de tempel, maar ook van de stadsmuur rond Jeruzalem, al is het op kleine schaal. Kan Jeruzalem het aantal ballingen bevatten?

Een man met een meetsnoer

Een gedachte uit het eerste visioen wordt verder uitgewerkt, namelijk de herbouw van Jeruzalem (1: 16). Zacharia ziet een man met een meetsnoer (vers 1). Wie is de man? Daarover is verschil van mening. Sommigen zeggen dat het de profeet is. Anderen denken aan koning Zerubbabel. Weer anderen gaan ervan uit dat het een engel is of de Zoon van God Zelf. Voor de uitleg van de profetie geldt: wij kennen ten dele. Hoe je het uitlegt, de boodschap verandert er niet door.

Ik houd het er op dat de man iemand is, die uit ballingschap teruggekomen is en die wil weten hoeveel immigranten de stad kan huisvesten. Daarom hanteert hij een meetsnoer. Op de vraag waar hij heen gaat (vers 2), antwoordt de man dat hij de lengte en de breedte van Jeruzalem gaat opmeten. Hierbij dienen niet zozeer de oude muren, die in 587 voor Chr. door de Babyloniërs zijn neergehaald, als referentiepunt. Er wordt aan de toekomstige stad gedacht.

Geen muren

De tolkengel – die normaal slechts uitleg geeft, maar geen actieve rol speelt in Zacharia's visioenen – stapt zonder aanwijsbare reden naar voren en wordt tegemoet gelopen door een andere engel (vers 3). Die tweede engel draagt de eerste op met spoed een boodschap over te brengen aan de man met

het meetsnoer. Dit blijkt een jongeman te zijn (vers 4).

Er is bij de jongeman sprake van een ongeduldige nieuwsgierigheid en dwaze bezorgdheid. Wat hij doet, is zinloos. Hij moet worden gecorrigeerd: Jeruzalem zal dorpsgewijze (SV) bewoond worden. Dat betekent dat de stad niet ommuurd zal blijven (HSV). Het zal dus een open stad worden. De reden is dat muren de bevolking niet kunnen omvatten. Opvallend dat er ook gesproken wordt over de dieren.

Uitbreiding van Jeruzalem

God vervult wat Hij beloofd heeft aan de aartsvaders (Gen.12: 3; 13: 16; 28: 14) en de profeten (Jesaja 54: 1,2,3). Voor Zacharia is dat nog niet geheel duidelijk. Hij krijgt zaken te zien die hij niet geheel begrijpt. De nachtgezichten zijn ook vergezichten. Hij ziet zaken die niet alleen te maken hebben met zijn eigen tijd maar ook met de volheid van de tijd.

De uitbreiding van Jeruzalem is een beeld van iets hogers. Het ziet op het geestelijke Jeruzalem, de gemeente die de Heere Jezus koopt met Zijn eigen bloed en die Hij door Zijn Woord en Geest verzamelt uit Israël en de volkeren (zie Hebr. 12: 22). In onze tekst wordt de uitbreiding van de Kerk in het vooruitzicht gesteld, die na de komst van Christus zal plaatsvinden (Handelingen 1: 8). Er zal uiteindelijk een grote menigte zijn, die niemand tellen kan (Openb. 7: 9).

Geen muren, toch beschermd

Zal de stad zonder muren onbeschermd zijn? Het Koninkrijk van God hoeft niet te worden beschermd met aardse machtsmiddelen, omdat God Zelf het beschermt. Er zijn geen muren van steen. God zelf zal een muur van

vuur zijn. Enerzijds lijkt de engel hier Gods persoonlijke bescherming te bedoelen in de vorm van een vuur- en wolkkolom (Ex.13: 21; 14: 19). Ook kan gedacht worden aan de paarden en strijdwagens die Elisa beschermden (2 Kon. 6: 17).

Het vuur verteert ieder die de stad met verkeerde bedoelingen nadert. Van binnen zal de HEERE echter tot heerlijkheid zijn door Zijn inwoning (Jes.4: 4-5).

Nadere toevoeging

Het tweede gedeelte van hoofdstuk 2 (vers 6-13) kan worden gezien als een nadere toevoeging bij het derde visioen, maar het kan ook nog slaan op het tweede visioen dat sprak over de vernedering van de volken (1: 18-20). Dit gedeelte dat een tussenvoegsel is van de profeet Zacharia, bevat een waarschuwing aan Babel (vers 6-9) en een belofte voor Juda (vers 10-13).

Waarschuwing aan Babel

Het emotionele begin van vers 6 (O, o) lijkt op het begin van de bekende tekst Jesaja 55: 1. Zacharia roept de Joden die nog in het land van de ballingschap verblijven, op om te vluchten uit 'het land van het noorden', een aanduiding voor Babel. Babel lag ten oosten van Kanaän maar de weg erheen liep in noordelijke richting. Het is tijd om te ontsnappen en terug te keren naar Sion, een andere naam voor Jeruzalem (vers 7).

De reden is dat Babel door Gods oordeel getroffen zal worden. Waarom klinkt deze oproep in 519 voor Chr. als de eerste terugkeer al dateert van 536 voor Chr.? Eigenlijk is de ballingschap nog niet beëindigd, zolang er nog Joden in Babel wonen.

Vers 8 is het moeilijkste vers van Zacharia, wat ook blijkt uit de diversiteit aan vertalin-

gen. Bedoeld wordt dat Zacharia zich geroepen weet door de HEERE van de hemelse machten Zelf. Zacharia verkondigt dat de volken die Gods volk geplunderd hebben, gestraft worden. God kan het niet gedogen dat men aan Zijn volk komt, want het is Zijn oogappel. De oogappel is de pupil van het oog, één van de gevoeligste delen van het lichaam (Deut. 32: 10 en Ps. 17: 8). Met een handgebaar van God zal het lot van de overweldigers van Juda worden beslist (vers 9). Er zal een rolwisseling plaatsvinden. Zij die heersen, zullen worden onderdrukt en zij die onderdrukt worden, zullen heersen. Wanneer Zacharia's woorden uitkomen, zal ook zijn zending als profeet erkend worden (zie Deut. 18: 15-22).

Een belofte voor Juda

De bevolking van Jeruzalem (dochter van Sion) kan zich verheugen en juichen, omdat God komt wonen bij zijn volk (vers 10), zoals Hij vroeger woonde in de tabernakel (Ex. 40: 34) en in de tempel (2 Kron. 7: 1). Zacharia voorziet dat veel volken zich bij de HEERE zullen aansluiten. Vers 11 is een zendingstekst bij uitnemendheid, te vergelijken met Jesaja 2: 1-4 en 45: 22,23. Opnieuw zegt de profeet dat zijn roeping als profeet zal worden erkend.

Tenslotte herhaalt de profeet de belofte, waar het vorige hoofdstuk mee afsloot: Gods keuze voor Jeruzalem als bezit, als erfdeel in het heilige land zal Hij gestand doen (vers 12). Dit is de oudste tekst dat het beloofde land het heilige land wordt genoemd (zie ook Hosea 9: 3).

In gedachten ziet Zacharia het voor zich: de HEERE Die opstaat in de hemel en komt om Zijn volk te verlossen (vers 13). Daarbij past dat alle mensen (alle vlees) zwijgen

(‘wees stil’ kan het beste worden weergegeven met st) in het besef van eigen kleinheid en zondigheid en in diep ontzag voor de HEERE (Hab. 2: 20). De profeet verwacht dat de heilstijd spoedig aanbreekt.

Verwantschap met Ezechiël

De woorden ‘heerlijkheid’ (vers 5,8) en ‘wonen’ (vers 10,11) zijn bij de profeten Ezechiël en Zacharia nauw verbonden. Zijn belofte om te wonen bij het volk komt overeen met de boodschap van Ezechiël die Gods glorie uit de tempel zag verdwijnen (Ezech. 10), maar ook daarheen ziet terugkeren (Ezech. 43).

Nieuwe Testament

Dat God te midden van Zijn volk woont, blijkt vooral in de Heere Jezus (Johannes 1: 14 en Kol. 2: 9). De gemeente is de tempel van de Heilige Geest (1 Kor. 3: 16). Hetzelfde geldt van ieder gelovige afzonderlijk (1 Kor. 6: 19). De dag breekt aan dat de hele schepping vol is van de Heere, want God is Zelf de Tempel en Het Lam (Openb. 21: 22).

Gespreksvragen

1. Zacharia weet zich geroepen tot profeet (vers 8). Hoe roept de Heere u en jou? Wat betekent dat concreet (vergelijk de Heidelbergse Catechismus, vr. en antw. 32)?
2. We horen over het uitbreiden van de stad Jeruzalem. Wat heeft dat de Joden toen te zeggen? Wat heeft het ons vandaag te zeggen?
3. Zacharia zegt: vlucht uit Babel (vers 6). Hoe kunnen wij de zonde ontvluchten (Efeze 2: 1-6)?
4. Sommigen zeggen dat de uittocht van

- Joden uit Oekraïne en uit andere landen een vervulling is van vers 6. Wat vindt u daarvan?
5. Wat betekent het dat je Gods oogappel bent? (Psalm 17: 8). Hoe wordt het woord oogappel gebruikt in Spreuken 7: 2?
6. In het Schriftgedeelte horen we over een

- jongeman die aan het meten is. Wat kunnen we als ouderen leren van jongeren en andersom?
7. Zacharia spreekt over Gods wereldwijde werk (vers 11). In hoeverre leeft het zendingswerk bij u? Wat kunt u doen om het te bevorderen?

Ds. M. Maas

• *Bijbelstudie n.t.*

Het laatste Bijbelboek, de Openbaring van Johannes (4)

Openbaring 5

Vers 1

Johannes mag een blik werpen in de troonzaal en ziet nu vooral Het Lam in het midden van de troon. Zijn oog wordt getrokken naar een boekrol, die zowel aan de binnen- als aan de buitenkant vol geschreven is. Het gaat in heel dit hoofdstuk om de boekrol, die volstaat met Gods plannen aangaande de wereldgeschiedenis. Je zou kunnen zeggen dat de boekrol te maken heeft met de Torah, de vijf boeken van Mozes, want die vormen de blauwdruk van God voor de wereldgeschiedenis.

Met de boekrol wordt ook het koopcontract van de aarde bedoeld. Denk aan het beeld uit Jeremia 32. Vlak voordat Jeruzalem zal worden ingenomen door Nebukadnezar, zit de profeet in de gevangenis. Vervolgens krijgt hij dan opdracht om een akker te kopen (32:7). Dat lijkt een wat vreemde opdracht, want waarom zou je dat doen? Nebukadnezar is in aantocht en zal alle akkers onder de voet lopen en inpikken. Wat heb je dan aan

een koopcontract? Maar terwijl stad en tempel onder de voet zal worden gelopen, gaat Jeremia toch een akker kopen. Hij weet: in de toekomst zullen er weer akkers gekocht worden (32:14). De boekrol (koopcontract) heeft alles te maken met Het Lam van God, Die Gods volk en de aarde terugkocht met de prijs van Zijn bloed. Johannes ziet dat Het Lam de boekrol straks zal nemen uit de hand van God. En dat onderstreept wat Psalm 24 zegt: 'Al d' aard' en alles wat zij geeft, met al wat zich beweegt en leeft, zijn 't wettig eigendom des HEEREN', (Ps. 24:1 ber.). Daar wachten we intussen al een heel lang op, maar de dag komt dat deze wereld weer helemaal het Eigendom zal zijn van de rechtmatige Eigenaar.

Vers 2 en 3

Maar met die boekrol is wat bijzonders aan de hand, want die is verzegeld met zeven zegels. Het getal zeven geeft aan dat het gaat om een belangrijke boekrol, want normaal

gesproken zaten er maar twee of drie zegels om een boekrol. Johannes hoort een sterke (belangrijke) engel die daar een vraag over heeft. Wie is waardig die boekrol te openen en haar zegels te verbreken? Dan blijkt dat het openen van de zegels geen automatische en vanzelfsprekende zaak te zijn. Dat openen van die zegels heeft nogal wat voeten in de aarde. Er wordt ook een heel sterk woord gebruikt: losmaken. Er is blijkbaar geestelijke kracht voor nodig. Maar kennelijk is er niemand die deze geestelijke kracht bezit om die verzegelde boekrol te openen.

Vers 4 en 5

Dat die boekrol door niemand kan worden geopend, omdat niemand daartoe bevoegd, bekwaam, gemachtigd en geschikt is, vindt de ziener zo erg, dat hij daarom moet huilen. Hij is in de hemel, maar moet daar heel erg huilen. Hij zou daar juist erg verheugd moeten zijn, maar is er intens verdrietig. God heeft onder de mensen wel gezocht wie de boekrol zou kunnen openen, maar heeft niemand kunnen vinden. Er was onder de mensen niet één rechtvaardige. Daarover is de apostel erg verdrietig.

Eén van de vertegenwoordigers van de verlost kerk van alle eeuwen, tijden en plaatsen geeft de aangeslagen apostel antwoord. Heb er erg in: hij krijgt geen antwoord van God, maar van een ouderling. Die zegt: Huil niet! Wat is dat voor goedkope troost? Is het de zoveelste ouderling die niets zinnigs weet te zeggen tegen iemand die groot verdriet heeft? Nee, want hij zegt niet alleen: Huil niet! Hij gaat ook onthullen wie Het Lam is en wat Hij betekent voor de boekrol van de wereld-geschiedenis. De ouderling zegt: Let op de Leeuw Die uit de stam van Juda komt. Dat zijn woorden die Jakob uitsprak op z'n sterf-

bed toen Juda werd gezegend. De Wortel van David, dat is een uitdrukking uit Jesaja 11. Als we nagaan in welke situaties deze uitdrukkingen worden gebruikt, (Genesis 49, Jesaja 11), dan zijn dat onmogelijke situaties. Jakob zegt van Juda: hij is een leeuwenwelp. Dat wil zeggen: hij is een uitzondering op de andere zonen van Jakob en diens dochter. Het is met de andere kinderen van Jakob treurig gesteld. Maar te midden van al die ellendelingen is daar die ene uitzondering: Juda. Hij is een leeuwenwelp van wie veel goeds wordt gezegd. Dat geldt ook van de Wortel van David. Jesaja zegt dat het een omgehakte boomstam is. Daarvan valt niets meer te verwachten. Maar die omgehakte boom, die zogenaamde dode boom, is tot leven gekomen. Dus, waar de dood is, daar geeft God het leven. Gods volk werd haar God ongehoorzaam. Het heeft geen vruchten voortgebracht en is een omgehakte boom geworden. Maar Jesaja ziet aan die omgehakte boom toch een lootje, een twijgje, een nieuw begin. Hij ziet leven middenin de dood. Hij ziet de eerstgeborene uit de doden. De ouderling verbiedt Johannes te huilen én troost hem met Het Lam. Dat Lam heeft door de dood heen het leven aan het licht heeft gebracht. Let er op dat de ouderling niet zegt dat Het Lam het waard is om het boek te openen. Maar: Hij heeft overwonnen. Hij overwon de dood, de doem, en de duivel, en werd die drie machten de baas. Daarom is Hij bekwaam en bevoegd de boekrol te openen en de inhoud ervan bekend te maken en ook uit te voeren.

Vers 6 en 7

Johannes gebruikt voor het woord lam een Grieks woord (arnion) waar eigenlijk een dubbel beeld in zit. Dat Griekse woord is

een van de kernwoorden in heel het boek Openbaring en komt achtentwintig keer voor. Er is bijna geen Bijbelboek dat zoveel spreekt over Het Lam. Arnion kent twee betekenissen: lammetje en rammetje. We zien allereerst het beeld van het geslachte Paaslam uit de Paasnacht (Exodus 12). Maar we zien ook het beeld van de ram die de plaats innam van Izak en in zijn plaats wordt geslacht (Genesis 22). Maar de ram is ook het beeld van wat wij met een Oudnederlands woord noemen: de belhamel. Een hamel is een ander woord voor ram. Dan moet je je even voorstellen hoe dat vroeger - en misschien nu nog wel - was. Zo'n schaapherder had dan één bepaald beest uit de kudde die hij een bel aanbond. Als dat dier die bel om z'n nek had, moest die als eerste optrekken. Als al die andere schapen die bel hoorden, dan gingen ze daar achteraan. Zo liep heel de kudde achter de belhamel aan. Dan zegt Openbaring: Jezus is de belhamel, de voortrekker. Als Hij in beweging komt, komt heel die stoet ook in beweging. Al die mensen die gedood zijn, of weggetrapt en weggeduwd, mogen ook in beweging komen, omdat de belhamel baanbrekend werk heeft gedaan. Over de dam van de dood is gekomen en vooropgaat naar die nieuwe wereld waarin recht en vrede is op basis van het geplengde bloed van Jezus. Als je dit beeld vasthoudt, dan weet je meteen waar het in het hart van het boek Openbaring om draait: Het Lam. Daarom schrijft Johannes telkens over Het Lam. Hij ziet hoe Het Lam de boekrol neemt uit de rechterhand van Hem Die op de troon zit. Dat is heerlijke handeling, die in alle tinten en toonaarden bezongen word.

Vers 8 en 9

De vier dieren en de vierentwintig ouder-

lingen werpen zich voor Het Lam neer en zingen een nieuw lied. De schepsels bloeien helemaal open en merken dat God door Het Lam Zijn doel zal bereiken. Daarom is dit hoofdstuk ook zo'n vreugdevol hoofdstuk. De lofprijzing is niet van de lucht. De jubel breekt aan alle kanten naar buiten. Engelen, levende wezens, oudsten, ja zelfs alle schepsels, stemmen samen in het nieuwe lied. Ze zingen een nieuw lied. Dat moet ook wel, want wat hier gebeurt, is nog nooit eerder gebeurd. Daar zijn gewoon geen woorden voor. En zeker geen oude woorden. Let er op dat Het Lam met nadruk beschreven wordt als Degene Die staat aan de kant van hen die Hij kocht met Zijn kostbaar bloed. Ze roepen het uit: U bent geslacht, wij zijn gekocht, wij zijn gemaakt tot koningen en priesters. Hij is het waard, want Het Lam is de machten van het kwaad de baas geworden. De vreugde daarover is ongekend. Daarom mag Het Lam de zeven zegels van de boekrol verbreken en inzien. Daartoe is Hij bevoegd en bekwaam. Daar hebben de schepsels op gewacht. Dat zal nu gaan gebeuren. Gods gedachten voor de volken zullen worden gerealiseerd. De heerschappij van de Heere zal over de wereld komen. Daarom zijn de hoofdstukken 4 en 5 van Openbaring van beslissende betekenis. Zij vormen de poort tot alles wat er verder volgt. Openbaring 4 immers is het hoofdstuk over de troon. Openbaring 5 richt de blik op Het Lam. Hij zal de boekrol ter hand nemen en Gods plan uitvoeren en afwickelen. Openbaring 4 en 5 horen bij elkaar. Zonder Openbaring 5 zou Openbaring 4 niet af zijn. Het Lam en de troon horen bij elkaar. Via Het Lam krijgt Gods troon gestalte en wordt de heerschappij van de Heere opgericht onder de volken. Dat is het doel van de boekrol.

Daarom is het zo belangrijk dat Het Lam die rol in handen heeft. Dan kan het met Gods plan niet meer misgaan.

Gespreksvragen

1. Wat is de betekenis en de bedoeling van de boekrol?
2. Waar heeft de vraag van de engel mee te maken?
3. Huilen in de hemel – hoe kan dat – want in de hemel wordt er toch niet meer gehuild?
4. In Openbaring 5 staat Het Lam centraal. In hoeverre vormt Het Lam het middelpunt in uw leven? Wat is de waarde van Zijn bloed voor u?
5. Welke troost biedt het ons dat Het Lam uit alle geslachten de eer ontvangt die Hem toekomt?
6. De Bijbel is in wezen een Paasverhaal. Of je nu Genesis leest, Exodus, Jesaja of Openbaring, het is altijd weer een Paasverhaal. Want het leven begint niet bij veertig, maar het leven begint bij Pasen. Reageer!

Prof. Dr. J. Hoek

• *Ter zake*

De zegen van huwelijkstrouw

Trouwen is houwen

Een bekend spreekwoord luidt ‘trouwen is houwen’. Wie op internet de betekenis van deze uitspraak opzoekt, krijgt de volgende omschrijvingen te zien:

1. Als men eenmaal getrouwd is, kan men er niet meer vanaf
2. Als men eenmaal getrouwd is, zit men aan het huwelijk vast.
Opmerkelijk is de negatieve toonzetting van deze omschrijvingen. Het huwelijk lijkt een soort gevangenis te zijn waarin mensen zich vrijwillig begeven, maar waaruit ze niet meer kunnen ontsnappen hoe graag ze het ook zouden willen. Het lijkt mij van belang om een positieve omschrijving hiertegenover te zetten:
3. Als men eenmaal getrouwd is, houdt men elkaar vast in lief en leed.

Echte huwelijkstrouw is een geweldige rijkdom en grote zegen. De relatie tussen man en vrouw komt tot echte diepgang waar alle vrijblijvendheid is weggefallen, waar mensen elkaar zeggen: ‘ik beloof jou trouw, *for better and worse*, tot de dood ons scheidt (of totdat de Heere komt in heerlijkheid)’. In deze veilige relatie kun je jezelf letterlijk en figuurlijk bloot geven aan elkaar. Hier kun je ook de gebrokenheid en de beperkingen van het leven delen met elkaar. Seksualiteit is in zo’n intieme relatie bezegeling (geen vervanging) van intimiteit.

Het is hoog tijd dat de kerken zich krachtig uitspreken over de unieke betekenis van de huwelijkstrouw. De gemeente van Christus hoort het huwelijk hoog te houden. Dr. A. Noordegraaf schreef indertijd (*Wapenveld*,

28/5, 1978, 123): ‘Het huwelijk als instituut is een uitwendig teken dat twee mensen elkaar trouw beloven, dat openlijk uitspreken en daarin ook een zekere wettelijke bescherming mogen vinden. Wij mogen dat zien als een grote zegen, als één van Gods goede gaven in een geschonden wereld’.

Inderdaad, we zijn dankbaar voor het instituut huwelijk. Daar komen we dan ook als christenen frank en vrij voor uit. Juist in onze tijd waarin seksualiteit als een consumptiegoed wordt aangeboden, willen we met overtuiging vasthouden aan het bijbels grondpatroon dat alle eeuwen door tot op de jongste dag geldig blijft. Genesis 2:24 is een sleuteltekst bij het verstaan van het wezen van het huwelijk als inzetting Gods. ‘Daarom zal een man zijn vader en zijn moeder verlaten en zijn vrouw aanhangen; en zij zullen tot één vlees zijn’. Hier wordt de wondere werkelijkheid getekend van de band van liefde en trouw tussen één man en één vrouw, een verbintenis die in innigheid en kracht nog boven de natuurlijke band tussen ouders en kinderen uitgaat.

De Heere Jezus grijpt op dit fundamentele gegeven terug bij Zijn protest tegen echtscheiding: ‘Dus, wat God samengevoegd heeft, laat de mens dat niet scheiden’ (Mattheus 19:6b). Christus noemt het huwelijk onverbrekkelijk met een verwijzing naar de schepping. Het huwelijk is bedoeld als een *exclusief, extensief en existentieel* verbond. Dat wil zeggen: een verbond tussen twee mensen, waar zich geen derde tussen mag dringen (exclusief). Een verbond dat heel het leven in zijn lengte en breedte omvat (extensief) en een verbond waarbij man en vrouw met hart en ziel, ook met huid en haar, betrokken zijn (existentieel). Geen deelrelatie dus, maar een

totaalrelatie. Dit duurzame trouwverbond is een scheppingsorde, dat wil zeggen: een constant gegeven, een inzetting Gods voor alle tijden.

Tegen de inflatie van trouw

Zoals de waarde van munten aan inflatie onderhevig is, geldt dit ook van woorden én van waarden. Vandaag de dag gaan er niet alleen breed in de maatschappij, maar ook binnen de kerken stemmen op die betogen dat trouw niet levenslang behoeft te zijn, als je maar eerlijk met elkaar omgaat. Deze opvatting laat ruimte voor vluchtige en vrijblijvende seksuele contacten, mits de voorwaarden van wederkerige vrijheid en veiligheid in acht worden genomen. Verder wordt hiermee de deur wijd open gezet voor echtscheiding zodra men op elkaar uitgekeken is en toe is aan ‘een nieuwe uitdaging’. Het moge duidelijk zijn dat dit weinig meer te maken heeft met trouw in bijbelse zin.

Ik hoorde eens een opmerkelijke uitspraak van een mevrouw die jarenlang in de hulpverlening op de Wallen in Amsterdam had gewerkt en daar ook had gewoond. Ze zei: ‘Daar midden in de rosse buurt heb ik de wet van God leren waarderen. (...) Nu zag ik de rijke betekenis van Gods woorden. Immers, die vrouwen die daar werken en die ik daar ontmoette, hebben geen notie van wat “trouw” voor mannen zou kunnen betekenen. Ze kunnen zich niet voorstellen dat een man echt trouw blijft aan zijn vrouw en nooit vreemd gaat. Zulke monogame mannen bestaan eenvoudig niet in hun ogen en stabiele relaties waarin man en vrouw elkaar volledig respecteren en schouder aan schouder door het leven gaan, kennen ze al evenmin’.

Trouw – dat is nu juist wat God vraagt in alle intermenselijke relaties, in het bijzonder in de man - vrouw relatie binnen het huwelijksverbond. *Gij zult niet echtbreken* (of: u zult geen overspel plegen), het zevende gebod, is als een lichtbaken in de nacht van de relatiechaos.

Christenen in de 21^e eeuw hebben net zozeer als alle generaties die hen in de geschiedenis van de kerk zijn voorgegaan de hoge roeping gestalte te geven aan onvoorwaardelijke trouw. Het gaat erom in liefde trouw te bewijzen aan elkaar, om te beginnen binnen huwelijk en gezin, maar ook breder in allerlei verbanden. Dat vraagt erom tegen een krachtige stroom in te roeien en standvastig weerstand te bieden tegen de inflatie van trouw. In de praktijk gebeurt dat veelal niet of onvoldoende. Echtscheidingsproblematiek en allerlei andere relatieproblemen doen zich binnen de christelijke gemeenten in toenemende mate voor. Er is op dit terrein helaas een inhaalmanoeuvre aan de gang ten opzichte van de rest van de samenleving. Laten we echtscheiding toch blijven zien als ‘een onmogelijke mogelijkheid’. Het wordt in principe door de aard van de trouwbelofte uitgesloten dat man en vrouw na verloop van tijd uit elkaar gaan. Trouw beloven doe je voor goede én kwade dagen, niet voor zolang de verliefdheid duurt of zolang er geen stormen opsteken in de relatie. Het huwelijk is geen *contract*, maar een *verbond*. Geen overeenkomst die ook weer ontbonden kan worden, maar een gemeenschap waarvan het kenmerk is dat conflicten er doorleefd worden in plaats daarvan dat ze tot ontbinding leiden. Een contract sluit je met goede voornemens, maar met het oog op mogelijke ontbinding. Een verbond ga je juist aan tégen

de ontbinding. Zoals God trouw blijft tot in eeuwigheid, zo beloof je elkaar levenslange trouw. Wie trouw belooft, geeft daarmee aan bij een conflict tot het uiterste van het offer te willen gaan om verzoening te bewerken.

Trouw moet blijken

Het komt er op aan dat we als man en vrouw de huwelijkstrouw voorleven, zodat er een positief getuigenis van uitgaat voor onze (klein) kinderen (als het God belooft ons die te schenken), voor jongere generaties en ook voor onkerkelijke tijdgenoten. Op de trouwdag hebben bruid en bruidegom voor Gods aangezicht beloofd ‘elkaar trouw te helpen en bij te staan bij alle dingen die tot het tijdelijke en eeuwige leven behoren’ (zoals ons gereformeerde huwelijksformulier het omschrijft). De tijdelijke dingen zijn de dagelijkse beslommeringen, de zorgvuldigheden van het leven, mooie en moeilijke ervaringen onderweg op de levensreis. De eeuwige dingen zijn de zaken van het koninkrijk Gods: samen bidden en danken, samen Bijbel lezen en naar de kerk gaan, samen de Heere dienen. Zo zijn we in afhankelijkheid van en vertrouwen op Gods zegen bondgenoten voor het leven en reisgenoten naar Gods toekomst. Zo leven we samen in trouw aan elkaar van de trouw van God.

In de praktijk van het leven gaat het er steeds weer om hoe we als man en vrouw elkaar waarderen, helpen, verdragen én verrijken. Dat leer je niet uit een boekje, maar in een levenslang leerproces met vallen en opstaan. Echte aandacht voor elkaar is hierbij cruciaal. Niet bepaalde compartimenten van ons leven voor je eigen man of vrouw gesloten houden, maar helemaal transparant en openhartig zijn. Gevoelens met elkaar delen, intens naar elkaar luisteren. Elkaar laten

schitteren door ervoor te zorgen dat de huwelijkspartner optimaal tot zijn of haar recht komt en zichzelf kan ontplooien met de door God gegeven talenten en mogelijkheden.

Terecht wordt gezegd: in het huwelijk gaat het niet om geven en nemen, maar om geven en ontvangen.

Trouw in kwade dagen

Bij huwelijkstrouw denken we ook nadrukkelijk aan 'de kwade dagen' die komen wanneer één van beide huwelijkspartners lichamelijk gehandicapt raakt of begint te dementeren. Wat is het ingrijpend wanneer je als man en vrouw tientallen jaren dagelijks samen bent geweest en lief en leed hebt gedeeld en dan de dag komt dat je van elkaar gescheiden wordt doordat één van beiden in een verpleeghuis moet worden opgenomen. Ik vergeet nooit de tranen in de ogen van een hoogbejaard gemeentelid in het verzorgingshuis die klaagde dat hij tegen zijn wil gescheiden was van zijn vrouw nu hij niet langer bij haar thuis kon wonen. Ontroerend zijn de voorbeelden van mannen en vrouwen die hun huwelijkspartners jarenlang trouw bleven bezoeken ondanks het bittere feit dat deze hen in het geheel niet meer herkenden. Tijdens het hoogtepunt van de coronacrisis hebben velen er zwaar onder geleden dat ze hun geliefden niet meer konden bezoeken en aanraken. En wat was de dankbaarheid groot toen dit opnieuw mogelijk werd, zelfs al besefte de huwelijkspartner dat zelf niet.

Een huwelijk in oprechte liefde en trouw is een groot geschenk van onze God. Overigens, de Bijbel maakt, met name in her Nieuwe Testament, duidelijk dat het leven van ongehuwden beslist niet minder gezegend hoeft te zijn dan het leven van gehuwden. In de verbanden van familie,

vriendenkring en gemeente mogen ook zij de betekenis van menselijke trouw als weerspiegeling van Gods trouw ervaren.

In een volgende bijdrage wil ik ingaan op vragen die rijzen wanneer het mis gaat in de huwelijksrelatie.

• *Organisatienieuws*

Wijzigingen adresboekje 2015

De volgende wijziging in 'het Adresboekje' doorvoeren:

- 1) de MV 'Tolle Lege' te Goedereede (blz. 15) heeft een nieuwe voorzitter: dhr. J. 't Mannetje, Volgerblok 22, 3252 EJ Ouddorp;
- 2) de 'J.M.V. Timotheüs' te Woudenberg, (blz. 41) heeft een nieuwe voorzitter: dhr. H. van Egdom, Ringelpoel 27, 3931 MP Woudenberg.
- 3) de MV 'Schrift en Belijdenis' te Oldebroek (blz. 25) heeft een nieuwe secretaris: dhr. A. Ruscher, Westerakker 1, 8096 MP Oldebroek.

Met vriendelijke dank voor uw medewerking,
Ds J van Dijk, secr.
e-mail: ds.j.vandijk@hetnet.nl

Mannenthemadagen 2022

In de komende tijd staan er diverse mannenthemadagen gepland. Noteert u het alvast in uw agenda? We hopen u op een van deze bijeenkomsten te ontmoeten. Zie voor verdere info: www.mannenthemadagen.nl

ZATERDAG 15 OKTOBER 2022 MIDDEN (VEENENDAAL EN MIDDEN NEDERLAND)

Thema: 'Hemel en hel, feit of fictie?'

Sprekers: Ds. J.P. Nap uit Hoevelaken en ds. B. de Graaf uit Nunspeet

Locatie: Gebouw Maranatha, Veenendaal

Overlijden Cor Groenendijk

Eind vorig jaar kreeg broeder Groenendijk, onze tweede secretaris, na een traject van onderzoeken in het E.M.C. te Rotterdam te horen dat hij slokdarmkanker had. Er volgde een periode van bestralingen en chemokuren. Daarna was er een ingrijpende operatie. Na een adempauze om aan te sterken volgde een tweede operatie. Bij het begin van de operatie werd duidelijk dat de situatie te ernstig was om verder te gaan. Een andere behandeling was niet meer mogelijk. Cor verliet het ziekenhuis en kwam thuis om afscheid te nemen van velen die nog een kort bezoek brachten en in het bijzonder van zijn geliefden. Op vrijdag 26 augustus werd Cor opgenomen in het ziekenhuis, omdat het thuis niet meer ging. Een dag later overleed hij. De familie brengt in de rouwkaart onder woorden: 'Vol vertrouwen op zijn HEERE en Heiland is, na een periode van ziekte, Thuisgehaald onze liefhebbende man, onze trouwe vader en biddende opa.' Van tevoren heeft Cor zijn begrafenis voorbereid.

Op de rouwkaart wordt deze tekst genoemd:

'Mijn genade is voor u genoeg'

(2 Korinthe 12: 9a). Gods genade is genoeg om te leven en te sterven.

Na meer dan veertig jaar te hebben gewerkt bij de KPN (eerst PTT), ging Cor in 2008 uit dienst. Zijn dagen werden zeker niet leeg. In de hervormde gemeente van Ridderkerk was Cor ambtsdrager vanaf 1981 tot 2016 met een enkele onderbreking. Hij maakte aanvankelijk deel uit van de kerkenraad van de Singelkerk met als werkterrein de nieuwbouwwijk Drievliet. Na de vorming van wijkgemeente Drievliet/Oostendam in 1984 maakte hij deel uit van de nieuwe wijkkerkenraad. Hij was trouw ook als het niet altijd even gemakkelijk was.

Naast het ambtelijke werk had Cor vele maatschappelijke en kerkelijke taken. Het voert te ver om dit alles te benoemen. In 2011 ontving Cor een koninklijke onderscheiding. Hij droeg zijn speldje niet vaak, omdat hij anderen die zich ook inzetten in vrijwilligerswerk en geen onderscheiding krijgen, niet wilde kwetsen. Bij alles wat Cor gedaan heeft, wist hij zich ondersteund door zijn betrokken vrouw Joke.

Van de mannenvereniging in Ridderkerk-Drievliet was Cor vele jaren lid, een lange periode als secretaris en enkele jaren als voorzitter. In 2012 werd hij tweede secretaris van het hoofdbestuur van de Hervormde Mannenbond.

Gedurende tien jaren heeft hij zich ingezet als een echte organisator. Niets liet hij aan het toeval over. We mogen wel zeggen dat Cor veel gaven ontvangen heeft. Die heeft hij gebruikt tot uitbreiding van het Koninkrijk van God en tot eer van Hem. We zullen Cor enorm missen. Hoe graag was hij verder gegaan in het dienen, maar de Heere boog de weg om. Cor werd gewillig gemaakt en vertrouwdde zich geheel toe aan de Heere. Hij werd aangesproken door vele woorden uit de bijbel. Hij herkende zich in een gedicht: 'Wanneer ik zoek naar woorden, is Uw woord mij genoeg; dat woord, dat ik eens hoorde, dat woord, dat eens mij droeg, dat zal mij blijven dragen, al maakt de nacht mij bang; slechts dit blijft Gij mij vragen: dat ik naar U verlang'.

Op vrijdag 2 september was er een dankdienst voor zijn leven in de Ichthuskerk te Ridderkerk. Aansluitend vond de begrafenis plaats op begraafplaats Vredenhof te Ridderkerk. Hier rust zijn lichaam tot de dag van de opstanding uit de dood. We bidden om troost voor zijn vrouw Joke, de kinderen, de kleinkinderen en verdere familie.

Ds.J.H.Lammers

Boekbespreking

Ds. C.G. Vreugdenhil, **Harts-
tocht. Toerusting en aanspo-
ring om te getuigen**, uitge-
verij De Banier te Apeldoorn,
2020, 240 blz., prijs € 14,95.

In zeven weken, met elke dag
een meditatie van een paar
bladzijden, ontvangen we heel

veel lessen en handvatten om met onze naaste te spreken over de Heere Jezus. We geloven en belijden dat van huis uit de ingangspoorten naar het hart gesloten zijn voor God, Zijn Woord en wet, Zijn Evangelie in Christus Jezus. Wie dus zielen vangt, is wijs. Er zijn verschillende manieren om dat te doen. We begrijpen dat een huisbezoek heel anders verloopt dan een gesprek op je werk bij de koffieautomaat, of dat je in discussie bent met een medestudent, die beweert agnost te zijn. Daarvoor is wijsheid van de Heilige Geest broodnodig om de gelegen tijd uit te kopen. Overigens mag je er wel elke dag om vragen of er zich momenten voordoen waar je goed van de Heere mag spreken.

In dit dagboek staan naast de behandeling van wat 'losse' teksten de ontmoeting van de Heere Jezus met de vrouw uit Sichar (Johannes 4:1-42) en het getuigenis van Paulus op de Aeropagus (Handelingen 17:15-34) centraal. Overigens is het gedeelte over zout der aarde en licht der wereld ook rijk aan onderwijs. Dan zien we in het eerste bedrijf hoe omzichtig de Heere Jezus, Die het hart van ieder mens kent, te werk gaat. En ook Paulus was goed geïnformeerd met de Griekse cultuur en kon zich meten met de filosofische trant van redeneren en argumenteren. Dat zal niet voor iedereen zijn weggelegd. Ons leven is een zeer belangrijk onderdeel van het getuigenis naar buiten. Misschien wel de belangrijkste Bijbel die de moderne allereerst leest. Echter, hoe godzalig de levenswandel kan zijn, het Woord

wekt tot zaligheid. Niet altijd kunnen we bij de eerste ontmoeting het Evangelie kwijt, maar oprechte interesse is werkelijk belangrijk. Vergeet daarbij het stille gebed in het hart niet.

Er zou een Hervormde Vaan gevuld kunnen worden met aanwijzingen. U mag weten dat het voor mijzelf heel wat eyeopeners gaf, die ik keurig op een briefje genoteerd heb en zelfs me nuttig zijn in de pastorale gesprekken. Graag beveel ik dit boek in handen van hen die de zending- en evangelisatiecommissie van de gemeente bemen- sen, niet te vergeten alle ambtsdragers, en toch zeker in het persoonlijk leven van iedere dag. Elke week wordt besloten met enkele denk- of gespreksvragen.

A.Snoek

Overlijdensbericht

*'Die God is ons een God
van volkomen zaligheid'*

Ps. 68 vers 21a

Met droefheid namen wij kennis
van het overlijden van ons trouwe
lid

HENDRIKUS KOLKMAN

in de leeftijd van 90 jaar.

Wij herinneren ons met dankbaar-
heid zijn trouw en toewijding
waarmee hij vanaf 1968 met onze
vereniging heeft meegeleefd.

De Heere vertrooste en sterke zijn
familie met Zijn nabijheid.

Bestuur en leden van de
Mannenvereniging op G.G.

Nunspeet, 9 juli 2022.

• Overlijdensbericht

*Denk aan het woord gesproken tot
Uw dienaar,
Waarop U mij deed hopen.
Dit is mij tot troost in mijn ellende:
dat Uw belofte mij levend heeft
gemaakt.*

Psalm 119 : 49 en 50

Na een periode van afnemende krachten en gedachten is in dit geloof van ons heengegaan ons erelid en oud-voorzitter

DS. P. KOLIJN

in de leeftijd van 92 jaar.

Wij denken met dankbaarheid terug dat hij vanaf 1973 tot vele jaren na zijn emiritaat zich met veel liefde, inzet en betrokkenheid als voorzitter leiding heeft gegeven aan onze mannenvereniging.

Moge deze gedachtenis nog velen tot zegen zijn.

Wij wensen zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen de zegen en troost van onze God toe.

Mannenvereniging
'Schrift en Belijdenis'
te Krimpen aan den IJssel

1e voorzitter: Ds. J.H. Lammers
Vlinderlaan 116, 3863 GK Nijkerk
T 033 2000592 • j.h.lammers1@gmail.com

2e voorzitter: Ds. J.M. Molenaar
Julianalaan 17, 2712 CB Zoetermeer
T 079 3168995
ds.jmmolenaar@gmail.com

1e secretaris: Ds. J. van Dijk
Dondersstraat 6, 2984 GR Ridderkerk
T 0180 398670 • ds.j.vandijk@hetnet.nl

1e penningmeester: Dhr. A. Kreijkes
Baankamp 6, 7462 TD Rijssen
T 06 28427056
tonny@qualityfinance.nl

2e penningmeester: Dhr. J. van Capelleveen
Valleistraat 60, 3901 RT Veenendaal
T 0318 516930 • jvancapelleveen@solcon.nl

Lid: Ds. E. de Mots (Redactie-adres)
Pelikaan 34, 2986 TB Ridderkerk
T 0180 424636 • predikant@rondzes.nl

Lid: Ds. A. Snoek
Kerkstraat 8, 4041 XB Kesteren
T 0488 723120 • asnoekvdm@solcon.nl

Lid: Ds. H.J.T. Lubbers (Themadagen)
Jacobshoeve-Erf 6, 3931 RZ Woudenberg
T 033 2861207
h.j.t.lubbers@hervormdwoudenberg.nl

Overlijdensberichten:

J. Bout & Zn.,
Ceintuurbaan 32-34, 1271 BJ Huizen
E info@boutdruk.nl (o.v.v. Herv. Vaan)

Aanvragen Hervormde Vaan en mutaties:

doorgeven via het emailadres van de Herv.
Mannenbond: info.mannenbond@solcon.nl
Bestuurswijzigingen melden aan de 1e secretaris

'Dan ga ik op tot Gods altaren'.

Met droefheid geven wij kennis van het overlijden van ons gewaardeerde lid

JAAP DRAL

in de leeftijd van 65 jaar.

De HEERE schenke Zijn troost en nabijheid aan zijn vrouw, kinderen, kleinkinderen en verdere familie.

Bestuur en leden van M.V.
'Bewaar het pand u toebetrouwd'
te Waarder

Waarder, juli 2022

'Welzalig is hij die de God van Jakob tot zijn hulp heeft, die zijn verwachting stelt op de HEERE, zijn God'.

Psalm 146 vers 5

Met droefheid geven wij kennis van het overlijden van ons lid

JOHAN LOHUIS

in de leeftijd van 76 jaar.

De Heere vertrooste zijn vrouw, kinderen, kleinkinderen en verdere familie met dit verlies.

Bestuur en leden M.V.
'Onderzoekt de Schriften'

Hoge Hexel, 23 juli 2022

'Dit is een betrouwbaar woord en alle aanneming waard dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om zondaars zalig te maken'.

1 Timotheüs 1 vers 15

In Jezus ontslapen, en Thuisgekomen bij zijn Vader in het huis met de vele woningen ons lid

JAN VAN DER LEE

Broeder van der Lee kon in weinig woorden veel zeggen, en getuigen

van zijn Heiland, bij Wie hij nu mag zijn.

Wij bidden en wensen zijn vrouw, kinderen, kleinkinderen en zijn verdere familie en allen die hem lief en dierbaar waren Gods troostende nabijheid toe.

Bestuur en leden van de Mannenvereniging
'Onderzoekt de Schriften'
Moerkapelle

Moerkapelle, 31 juli 2022

Overlijdensberichten

*'Hoe liefelijk zijn Uw woningen,
o HEERE der heirscharen!
Mijn ziel is begerig, en bezwijkt
ook van verlangen,
naar de voorhoven des HEEREN'.
Psalm 84 : 2 en 3a*

Met droefheid geven wij kennis van het overlijden van ons zeer betrokken en gewaardeerde lid

JAAP VERDOUW

in de leeftijd van 73 jaar.

De HEERE schenke Zijn troost en nabijheid aan zijn vrouw, kinderen, kleinkinderen en verdere familie.

Bestuur en leden van M.V.
'Bewaar het pand u toebetrouwd'
te Waarder

Waarder, juli 2022

*'En ik zag een nieuwe hemel
en een nieuwe aarde'
Openb. 21 vers 1*

Met deze woorden boven de rouwkaart gaf de familie kennis van het overlijden van ons trouw en meelevend lid

JAN WOUTER ROMIJN

in de leeftijd van 77 jaar.

Met dankbaarheid denken wij aan de vele jaren dat hij als trouw lid aan onze vereniging verbonden was. Wij wensen de familie, inzonderheid zijn vrouw, Gods hulp in het verwerken van dit verlies.

Bestuur en leden van de
Mannenvereniging
'De Heere is onze Banier'
te Wijngaarden

Wijngaarden, 26 juni 2022.

Hans Alderliesten, **Sta op en leef.** Augustinus over goed leven en goed sterven, Apeldoorn: De Banier, 2022, 108p., € 12,95 (ISBN 9789087187026)

Vanuit zijn liefde tot de theologie van Augustinus en een verliefservaring in zijn eigen leven, heeft de au-

teur dit boekje geschreven. Wat doen we hier? Hoie kan ik een goed leven leiden? Hoe kan ik het leven op een goede manier verlaten? Het zijn vragen die aan de orde komen in dit boek. Ieder hoofdstuk begint met een stukje uit de geschiedenis van de dochter van Jairus. Het boek bestaat uit twee delen: goed leven en goed sterven. Elk hoofdstuk wordt afgesloten met een preekfragment of citaat van Augustinus. De auteur formuleert frisse zinnen. De grote levensvragen worden

in korte hoofdstukken bezien. Te kort? In ieder geval nodigt het lezen van dit boekje ons uit om ons te verdiepen in de theologie van Augustinus. JMM

Dr. Gerrit Vreugdenhil, **In het spoor van de Geest**, Van Pasen naar Pinksteren, uitgeverij Groen, 2022, 116 blz., €15,99.

Dit dagboek is ontstaan vanuit een persoonlijk verlangen om de persoon van de Heilige Geest beter te leren kennen. De Geest doet immers meer dan mensen tot geloof brengen. Het verlangen van de auteur is aangewakkerd door zijn contacten met christenen uit de pinksterkerken tijdens zijn verblijf in Chili. Het boek bevat 50 hoofdstukken. In de periode tussen Pasen en Pinksteren kan elke dag een hoofdstuk gelezen en bestudeerd worden, maar het is niet aan die tijd gebonden. Eerst gaat het over het onderwijs dat de Heere Jezus over de Geest geeft in Johannes 14-16. Duidelijk is dat de Geest geen aandacht vraagt voor Zichzelf, maar de schijnwerper richt op de Heere Jezus. Vervolgens horen we vanuit het boek de Handelingen der apostelen hoe de Heilige Geest mensen inschakelt om van de Heere Jezus te getuigen. Het verlangen van de auteur is dat onze harten die vaak zo lauw en leeg zijn, vervuld mogen worden met nieuwe liefde voor de Heere Jezus, met nieuwe reinheid, met nieuwe gehoorzaamheid, met nieuwe moed en met nieuwe hoop. Van harte aanbevolen. Ds. J. H. Lammers

Overlijdensbericht

*'Wees trouw tot in de dood
en Ik zal u de kroon
van het leven geven'*
Openbaring 2 vers 10c

Met ontroering hebben wij er kennis van genomen dat op zaterdag 27 augustus jl. in Christus ontslapen is ons bestuurslid

CORNELIS DIRK GROENENDIJK

op de leeftijd van 70 jaar.

Hij mocht als 2^e secretaris onze Mannenbond dienen vanaf 2012 tot heden. Met dankbaarheid denken wij aan zijn inzet, liefde en trouw in het bestuur van onze Mannenbond. We zullen hem missen.

We wensen Joke, de kinderen en kleinkinderen als ook de verdere familie de troost en kracht van onze God toe door de beloften, die in Jezus Christus ja en amen zijn.

Het Hoofdbestuur van
de Hervormde Mannenbond

Ds. J. H. Lammers,
1^e voorzitter
Ds. J. van Dijk,
1^e secretaris

DE ADEM VAN DE ZIEL!

ONS GEBEDSLEVEN TEGEN HET LICHT

TOERUSTINGSDAG
D.V. ZATERDAG 29 OKTOBER 2022
IN DE OUDE KERK TE PUTTEN (Kerkplein 1)
Aanvang: 10.00 uur - Einde: ca. 12.15 uur

Sprekers:

ds J.H. Lammers - *Openingswoord*
dr. P. Veerman (Katwijk aan Zee) - *"Bijbelse lijnen"*
dr. R. W. de Koeijer (Waddinxveen) - *"Pastorale vragen"*

Na afloop ontmoeting en gezamenlijke lunch in 'de Akker'
Lunchbinnen en een referatenboekje kunt u bestellen bij
dhr. G. Dijkgraaf: gijsdijkgraaf@outlook.com of tel. 06 30847273

Iedereen is hartelijk welkom!